

מבחן 3 י"א-י"ז תשרי

חפץ חיים
מלאוין ג' עד סוף הלאוין
אהבת חסד
פתיחה "גם צריך לידע" עד סוף הפתיחה

חפץ חיים

מי עובר ב"לפני עוור לא תתן מכשול"?
א' המספר.
ב' המקבל.
ג' גם המספר וגם המקבל.
איזה לאו נאמר רק על המספר ולא על המקבל?
א' לא תלך רכיל, וכן השמר לך פן תשכח את ד' אלווקיך.
ב' לא תשא שמע שוא, וכן לפני עוור לא תתן מכשול.
ג' לא תחללו את שם קדשי.

מי עובר ב"לא תטור"?
א' כל הנוטר שנאה בלב על חבירו.
ב' דווקא אם אומר לו כשמבקש ממנו טובה "איני כמותך".
ג' דווקא אם מספר לאחרים על רעתו.

המתחבר לחבורה של מדברי לשון הרע בקביעות, איזה לאו הוא עובר בגלל זה?
א' "לא תהיה אחרי רבים לרעות" דהיינו שלא להתחבר ולהסכים עם עושי עוול.
ב' "לא תענה על ריב" דהיינו שלא להיות במקום שיש ריב.
ג' "לא יהיה כקורח וכעדתו" שהם התאספו יחד ללשון הרע.

באר מים חיים

באיזה אופן האדם עובר בלשון הרע על "לא תחללו את שם קדשי"?
א' דווקא כשמדבר ברבים.
ב' כשאינו מרויח ממון ע"י הדיבור.
ג' אפילו כשמרויח ממון ע"י הדיבור.

האם איסור "לא תשנא את אחיך בלבבך" שייך במקבל לשון הרע או רכילות?
א' כן.
ב' לא.
ג' במקבל לשון הרע כן ובמקבל רכילות לא.

באיזה אופן איז איסור "לא תקום" לכוני עלמא?
א' כאשר אותו אדם ביזה אותו בעבר.
ב' בשעה שמבזה אותו מותר להשיב על חירופיו.
ג' בכל אופן יש אוסרים.

האם שייך איסור "לא יקום עד אחד באיש" גם כשהמספר בבית דין יודע שהדבר אמת?
א' כן.
ב' לא.
ג' מותר לו לספר, אבל אסור לבי"ד לקבל את דבריו.

מבחן 4 י"ח עד כ"ד תשרי

חפץ חיים
מתחילת העשין עד סוף העשין
אהבת חסד
חלק ב' פרק א' "ובזה נבין" עד פרק ד' "וזהו גם כן"

חפץ חיים

מתי המדבר לשון הרע בבית הכנסת אינו עובר על "ומקדשי תיראו"?
א' אם עשו תנאי שיוכלו להשתמש בו שימוש חולין.
ב' תלמידי חכמים שמותר להם לאכול ולשתות כדי שלא יתבטלו מלימודם.
ג' בכל אופן עובר.

באלו אנשים יש איסור עשה נוסף על דיבור לשון הרע?
א' זקן ואביו או אמו.
ב' גם אחיו הגדול או כהן.
ג' גם לוי או מי שיודע תורה יותר ממנו.

האם מי שלומד בספרים המכניסים בלב האדם יראת שמים מקיים מצוות תלמוד תורה?
א' כן.
ב' לא.
ג' לא, אבל ודאי יבוא על ידי זה ללימוד תורה.

במה חמור יותר לשון הרע שהוא שוקר?
א' מפני שנשתנה שם המספר להקרא מוציא שם רע.
ב' מפני שעונשו חמור הרבה יותר.
ג' שתי התשובות נכונות.

באר מים חיים

מי עובר על מצות "ובו תדבק"?
א' בין המספר בין המקבל.
ב' בין בלשון הרע או רכילות על אמת, ובין על שקר.
ג' שתי התשובות נכונות.

המקבל לשון הרע על כהן, האם עובר על "וקדשתו"?
א' עובר.
ב' אינו עובר.
ג' אפשר שגם המקבל שלא בפניו עובר.

האם האדם יכול לפטור עצמו מתלמוד תורה במה שילמד אחר, ומדוע?
א' כן.
ב' לא, מפני שכל רגע הוא מחויב ללמוד.
ג' לא, מפני שאינו יודע אם יוכל ללמוד אחר."

האם המקבל לשון הרע עובר על "מדבר שקר תרחק"?
א' אינו עובר.
ב' עובר, ולזה אמרה תורה "תרחק".
ג' ספק.

אהבת חסד

על איזה ענין בחסד כתב החפץ חיים כמעט כולם נכשלים בו?
א' שעושים חסד רק מתוך הכרח ולא מתוך אהבה.
ב' שעושים חסד רק כשמזדמן ולא בכל יום.
ג' שעושים חסד רק לחברים ולקרובים ולא לכל אדם.

מה מרויח מי שיש לו אהבה למידת החסד?
א' שהוא שמח כאשר מזדמן לו לעשות חסד ועושה אותו בשלימות.
ב' שהוא עושה את זה בצורה שהמקבל לא מתבייש, וגם מזרז אחרים לעשות חסד.
ג' שתי התשובות נכונות.

מדוע התורה מפרטת בכמה מקומות שצריך להתחזק בעשית חסד?
א' מפני שהעולם לא יכול להתקיים בלי חסד, מפני שהרבה אנשים ובהרבה הזדמנויות נצרכים לעזרה.
ב' מפני שבלי שיתדבק האדם במידת החסד אין יזכה להאדם להתדבק בד' בעולם הבא.
ג' שתי התשובות נכונות.

האם מצוות הלואה והכנסת אורחים שייכים גם בעשירים?
א' כן.
ב' מצות הלואה כן והכנסת אורחים לא.
ג' מצות הכנסת אורחים כן והלואה לא.

על מה מדקדקים עם האדם בדין לעתיד לבוא?
א' רק אם עשה את המצוה בכל פרטיה ודקדוקיה.
ב' גם אם עשהה באהבה ויראה ושמחה.
ג' מי שעושה לפניו משורת הדין לא דנים כלל על פרטי המצוה, ויקבל שכר כאילו עשהה עם כל פרטיה כדין.

מה קורה למי שדרכו לא לוותר כלום לזולתו?
א' הוא מגביר עליו את מידת הדין.
ב' אנשים לא יוותרו לו.
ג' יפסידו כל ממנו.

כיצד מבאר הח"ח בחלק ב' פרק ג' מדוע הקב"ה זיז את האדם כ"כ לאחוז במידת החסד?
א' מפני שאין קץ למתן שכר מצוה זו.
ב' מפני שמצוה זו נותנת לאדם הצלחה גם בעולם הזה.
ג' מפני שע"י מצוה זו דנים את האדם למעלה במידת הרחמים ויצא זכאי בדינו.

מבחן 5 כ"ה תשרי עד א' חשוון

חפץ חיים
מתחילת הארויין עד כלל ב' סעיף ה'
אהבת חסד
חלק ב' פרק ד' "וזהו גם כן" עד סוף פרק ו'

אהבת חסד

האם הקב"ה משלם לאדם שכר כאילו עשה המצוה בכוחו, או רק על הבחירה?
א' הקב"ה משלם כאילו כל המעשה שלו. ב' רק על הבחירה.
ג' תלוי אם האדם התאמץ מאד כאשר עשה את המצוה.

מה הטעם שמפתחות פרנסה יולדת ותחית המתים לא נמסרו לשליח?
א' מפני שהקב"ה נותן ברחבות. ב' כדי שהאדם ידע שהוא תלוי רק בקב"ה.
ג' מפני שאם הם היו מסורים לשליח יהיו הרבה שלא יזכו לזה.

מתי ירדה השכינה לארץ?
א' בזמן אברהם אבינו.
ב' בזמן אברהם יצחק ויעקב.
ג' בזמן קבלת התורה.

מה הכונה "זכרתי לך חסד נעוריי, אהבת כלולתיך" שבזכות זה נגאלו ישראל מצרים?
א' חסד שעשו במצרים, וקבלת התורה. ב' חסד שעשו האבות, ושלא שינו שמם לשונם ומלבושם.
ג' שקיבלו את התורה כששום אומה ולשון לא רצו לקבלה, ובנו את בית המקדש.

מדוע תורה וחסד עוזרים לאדם להנצל היצר הרע?
א' מפני שהתורה מקדשת את שכלו והחסד מקדש את אבריו.
ב' מפני שהתורה והחסד שקולים כנגד כל המצוות.
ג' כיון שכאשר האדם לומד דבר השם והולך בדרכי ד' אין ליצר שליטה עליו.

מי זוכה לבנים בעלי חכמה עושר ואגדה?
א' הרגיל בתמידות בעשית חסד.
ב' כל אדם שעושה חסד.
ג' המלמד בן חבירו תורה.

במה תלויות כל הברכות שנאמרו בתורה?
א' בשמירת המצוות, דכתיב "ובאו עליך כל הברכות האלה כי תשמע בקול ד' אלווקיך".
ב' בכלל פסוק זה גם ללכת בדרכיו של הקב"ה והיינו לעשות חסד.
ג' אין הברכות מגיעות לישראל אלא כשהם באחדות, ולכן הפסוק נאמר בלשון יחיד.

חפץ חיים

באיזה אופן המספר לשון הרע נכלל ב"ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם"?
א' בכל אופן.
ב' רק אם נעשה הדבר אצלו כמו הפקר ואינו מקבל על עצמו להשמר ממנו.
ג' רק כאשר הוא מדבר לשון הרע בפני המדובר.

האם לשון הרע נכלל גם בלאו של "לא תלך רכיל בעמך"?
א' לא זה כולל רק רכילות.
ב' לא זה כולל לשון הרע ואפילו על אמת.
ג' לא זה כולל רכילות ומוציא שם רע אך לא לשוה"ר.

על אלו עבירות נפרעים מן האדם בעוה"ז ואין לו חלק לעוה"ב?
א' רק עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים. ב' גם מי שהורגל לדבר לשון הרע בתמידות ואינו מקבל על עצמו להשמר ממנו.
ג' גם מי שמדבר בדרך מקרה לשון הרע.

האם המגנה את עצמו ואת חבירו יש בזה משום לשון הרע?
א' לא, שהרי מוכח שאין כוונתו לגנאי.
ב' אם הקדים את חבירו כן, ואם הקדים את עצמו לא.
ג' אפילו במקדים את חבירו יש בזה משום לשון הרע.

באר מים חיים

אב שמצוה את בנו לעשות איסור דרבנן האם ישמע לו?
א' לא ישמע לו.
ב' יעבור, מפני שכבוד אב דאורייתא דוחה מצוה דרבנן.
ג' בקום ועשה לא יעבור, רק בשב ואל תעשה.

אב המצוה את בנו לספר לו לשון הרע, האם הוא בגדר אינו עושה מעשה עמך?
א' לא.
ב' כן.
ג' מחלוקת.

האם מותר להראות לאחרים דברים פלזוני כתב, שמתוך כך ניכר גנותו?
א' מותר.
ב' אסור.
ג' בגנות ממש אסור, אבל אם ניכר רק שאינו חכם או למדן מותר.

האם מותר לומר לחבירו שפלזני דיבר עליו רע, אם היה מוכן לומר זאת בפניו, או אם אומר זאת באפי תלתא?
א' תלוי במחלוקת לענין לשון הרע באפי תלתא.
ב' אסור לכל השיטות.
ג' מותר לכל השיטות.

מבחן חודשי חודש תשרי

חפץ חיים
מתחילת הספר עד סוף כלל א'
אהבת חסד מתחילת חלק א' עד סוף הפתיחה
ומחילת חלק ב' עד סוף פרק ה'

חפץ חיים

אלו טעויות גורמות שחטא לשון הרע נעשה כהפקר?
א' שלא יודעים שלשון הרע הוא גם על אמת, או שחושבים שא"א להמנע מחטא זה.
ב' שמוציאים החרים שונים למה מותר לדבר דיבור זה, בגלל שלא יודעים את פרטי הדינים.
ג' שתי התשובות נכונות.

האם ההלכות שבספר חפץ חיים הם מעיקר הדין?
א' יש שהם מעיקר הדין ויש שהם מידת חסידות.
ב' הכל מעיקר הדין.
ג' הכל מידת חסידות.

איזה דבר נגרם בגלל רכילות?
א' חטא הנחש.
ב' חטא המרגלים.
ג' חורבן ביתר.

מדוע המספר לשון הרע עובר על "השמר לך פן תשכח את ד' אלוקיך"?
א' מפני שאילו היה מכיר נגעי עצמו לא היה מזלזל בחבירו.
ב' מפני שאם היה זוכר שד' רואה מעשיו לא היה מדבר לשון הרע.
ג' שתי התשובות נכונות.

באר מים חיים

דבר המותר מן הדין והרואים חושבים שזה אסור, האם יש בדבר אסור חילול השם?
א' כן.
ב' לא.
ג' ראוי לפרוש גם באופן זה, אבל מדינא אין אסור.

על איזה איסור כתב רבינו במ"ח שיש על זה איסורים דרבנן ולאין מדברי קבלה כמעט עד אין מספר?
א' דיבור לשון הרע מתוך שנאה.
ב' המדבק עצמו לחבורת רשע ובעלי לשון הרע.
ג' המחזיק במחלוקת.

האם המצער אדם אומלל שאינו יתום או אלמנה עובר על "כל אלמנה ויתום לא תענון"?
א' אינו עובר.
ב' עובר לכולי עלמא.
ג' מרש"י משמע שעובר.

השומע גנות חבירו ומוסיף על הדברים כדי שלא יחשבו שהוא לא חכם, מתי עובר על איסור חנופה?
א' בין בפני מי שדיברו עליו בין שלא בפניו.
ב' אפילו בלשון הרע אמיתי.
ג' שתי התשובות נכונות.

מבחן 6 ב' עד ח' חשוון

חפץ חיים
מכלל ב' סעיף ה' עד כלל ג' סוף סעיף ד'
אהבת חסד מתחילת פרק ו' עד פרק י' "גם אמרו חז"ל

חפץ חיים

האם מותר לספר דבר שכבר נתפרסם בפני שלשה בעיר אחרת, לדעת המתירים?
א' אסור.
ב' מותר.
ג' רק אם יש שירות מצויות ביניהם מותר.
דבר שנתפרסם בפני שלשה, מדוע אסור להטעים את הדבר יותר או להוסיף עליו?
א' מפני שעל ידי זה הוא מגנה אותו יותר ממה שהיה מתגנה ע"י יציאת הקול.
ב' מפני שבזה מוכח שהוא מקבל את הדבר לאמת, וזה אסור.
ג' שתי התשובות נכונות.

האם מותר לומר על דרשן שאין בדרשותיו ממש?
א' לדעת המתירים לספר דבר שהתפרסם באפי תלתא מותר, ובלבד שלא יוסיף על הדברים.
ב' לדעת המתירים לספר דבר שהתפרסם באפי תלתא מותר, ובלבד שלא ידבר מתוך שנאה או זלזול באחרים.
ג' אסור לכל השיטות.

האם מותר לספר לשון הרע כאשר אין כוונתו לגנותו?
א' אסור מן התורה.
ב' אסור מדרבנן.
ג' מותר.

באר מים חיים

האם מותר לספר לשון הרע שכבר נתפרסם בפני שלשה, בעיר גדולה, לדעת המתירים?
א' אסור, אא"כ זה דבר המרעיש את אזני הבריות.
ב' אסור בכל אופן.
ג' באותה העיר לעולם מותר, ובעיר אחרת מותר רק בדבר המרעיש אזני הבריות.

המספר לחבירו דבר ולא אמר לו שלא יספר, האם מותר לו לספר זאת?
א' מידה טובה להמנע מזה, אבל אין בזה איסור.
ב' כל זמן שלא סיפר באפי תלתא אסור.
ג' מותר לכתחילה.

המגלה סוד מסחרי באפי תלתא, האם מותר לספר זאת הלאה כשכוונתו לפרסם את הדבר?
א' מותר.
ב' אסור.
ג' מותר, ובלבד שלא יעשה לזה פרסום גדול.

המספר לחבירו דבר ולא אמר לו שלא יספר, האם מותר לו לספר זאת?
א' מידה טובה להמנע מזה, אבל אין בזה איסור.
ב' כל זמן שלא סיפר באפי תלתא אסור.
ג' מותר לכתחילה.

אהבת חסד

מה הפירוש "מלוה ד' חונן דל"?
א' שהחונן את הדל כאלו הוא מלוה לקב"ה כביכול.
ב' שהחונן את הדל הקב"ה פורע לו את מה שנתן לדל.
ג' שהחונן את הדל הקב"ה פורע לו את כל חובותיו.

מנין לומדים חז"ל שמידה טובה מרובה ממידת פורענות?
א' מזה שמידת פרענות הוא עד שילשים ועד ריבעים, ומידה טובה היא לאלפים.
ב' דכתיב "ברגע קטון עזבתך וברחמים גדולים אקבצך".
ג' שהעובר על לאו לוקה ארבעים מלקות ושכר המצוה הוא לנצח נצחים.

מי זוכה לשבת בשיבה של מעלה בין החכמים?
א' כל הגומל חסד.
ב' מי שדואג שתלמיד חכם יוכל להתפרנס.
ג' מי שבעולם הזה מתאבק בעפר רגלי חכמים.

האם הנמנע מצדקה וחסד נענש בגיהנום או שרק מפסיד את המצוה?
א' יורד לגיהנום.
ב' מפסיד שכר המצוה לנצח נצחים.
ג' במניעת הצדקה יורש גיהנום, ובמניעת חסד מפסיד את המצוה.

האם בני ישראל היו צריכים את הלחם והמים של עמון ומואב?
א' לא, מפני שהיה להם את המן והשלי והבאר.
ב' כן, מפני שפסקו כבר המן והשלי והבאר.
ג' הבאר והשלו פסקו אבל המן לא פסק.

אדם שיש לו מעות בטלות ואינו רוצה להלוותם פן יזדמן לו איזה עסק, האם הוא פטור ממצות הלואה?
א' פטור בכל אופן, משום ששלו קודם לשל חבירו.
ב' חייב בכל אופן.
ג' אם הוא צריך את המעות לרווח ביתו הוא קודם, אבל עשיר גדול חייב להלוות אפילו אם הוא יכול לעשות בכסף עוד עסקים.

איזה ידיעה חסרה לאנשים ובגלל זה יש חסרון בגמילות חסדים (אהבת חסד חלק ב' פרק ט')?
א' שאינו יודע כמה אנשים ישנם שצריכים שיעשו עמם גמילות חסדים.
ב' ידיעת גודל חוב המצוה וגודל שכרה.
ג' ידיעה שאין אדם מפסיד מחמת גמילות חסדים, אלא מרויח כפול כפלים.

מבחן 7 ט' עד ט"ו חשוון

חפץ חיים
מכלל ג' סעיף ה' עד כלל ד' סוף סעיף י'
אהבת חסד חלק ב' פרק י' "גם אמרו חז"ל" עד פרק י"ב "וראה עוד"

חפץ חיים

האם מותר לספר לשון הרע כאשר לא נגרם מזה שום רעה למי שמספר עליו?
א' מותר.
ב' אם בשעת הסיפור היה עלול להגרם נזק אסור, ואם לאו מותר.
ג' אפילו אם הוא משער מתחילה שלא יגרם מזה שום רעה אסור.

תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה מדוע אסור להרהר אחריו ביום?
א' מפני שמי שרובו זכויות אסור להרהר אחרי העבירות שעשה.
ב' מפני שדאי עשה תשובה.
ג' מפני שדאי היה לו היתר לעשות דבר זה.

על מי כתב החפץ חיים (כלל ד' סעיף ז') שמותר לספר לשון הרע (בצירוף התנאים שבבאר מים חיים)?
א' על מי שעובר עבירות ידועות במזיד באופן קבוע ואינו מתחרט על כך.
ב' על מי שרגיל לדבר לשון הרע ורכילות.
ג' על מי שבעצמו אינו מסתיר את מעשיו.

אדם שהורגל במידות רעות ואין ליבו מר עליהם כלל, האם מותר לספר לאחרים?
א' מותר, כיון שזה איסור גמור כשאר איסורי תורה.
ב' אסור, שמא אינו יודע חומר האיסור.
ג' מותר, אבל אינו ראוי שמא יבוא לספר בגנותו ממש.

באר מים חיים

אדם בינוני שעבר עבירה למרות שהתרו בו שזה אסור, האם מותר לספר עליו לשון הרע?
א' אסור.
ב' מותר.
ג' מותר לספר, ובלבד שלא יכוין לפרסם את הדבר הרבה.

המוכיח את חבירו על דבר עבירה שאין איסורה מפורסם, ולא חזר, האם מותר לפרסם את חטאיו?
א' מותר.
ב' אסור.
ג' מותר רק אם המוכיח הוא אדם שראוי לסמוך עליו, או שהראה לו בספר שהדבר אסור.

מה מהדברים דלהלן כתב הח"ח לענין מידות טובות?
א' שלפעמים מצוה להתנהג כך ולפעמים להיפך והכל לפי האיש והענין והמקום והזמן.
ב' שרגילים לטעות בהם מאד.
ג' שתי התשובות נכונות.

האומר לחבירו להתרחק מאדם פלוני מפני שיש בו מידה מגונה, האם מותר לחבירו להאמין?
א' אסור להאמין בשום אופן, ורק לחוש מותר.
ב' אם הוא נאמן עליו כבי תרי מותר.
ג' מצוה להאמין.

אהבת חסד

מדוע המונע רחמים מחבירו הוקש לעבודה זרה?
א' מפני שאינו הולך בדרכיו של הקב"ה שהם דרכי הרחמים.
ב' מפני שכל בטחונו אינו אלא על ממונו.
ג' מפני שחוששים שהנזקק ילך לעבוד עבודה זרה כיון שלא מרחמים עליו.

מה עיקר הטעם שדוד המלך דן למיתה את גוזל כבשת הרש?
א' על גזילת הכבשה.
ב' על כך שלא חמל על העני.
ג' שתי התשובות נכונות.

מה הכונה שמעשים טובים צריכים חיזוק תמיד?
א' שלא יאמר האדם שכבר עשה היום חסד ואין לו חיוב נוסף אלא ביום אחר.
ב' שצריך תמיד להרגיל נפשו במעשים טובים.
ג' שצריך להתבונן כל הזמן אם אחרים צריכים עזר וסיוע.

מה לומדים מהפסוק "ונדעה נרדפה לדעת את השם"?
א' שיהיה האדם זריז במצוות.
ב' שאין האדם מגיע לידיעת ד' אלא אם הוא רודף אחרי ענין זה.
ג' שענין האמונה צריך חיזוק תמידי.

חוב שאין הלואה רוצה לפרועו, האם עדיף לוותר עליו, או שעדיף לטרוח לגבותו כדי שיוכל לחזור ולהלוות?
א' אין עדיפות לזה על זה.
ב' עדיף להעביר על מידותיו ולוותר על החוב.
ג' עדיף לטרוח לגבות את החוב כדי שיוכל לחזור ולהלוות.

כמה פעמים חייב האדם במצוות הלואה?
א' כל זמן שיש מעות שלו אצל אחרים אינו מחויב יותר.
ב' אם יש לו ממון חייב להלוות כל יום.
ג' אפילו כמה פעמים ביום אם זה בכוחו.

כיצד יוכל האדם לקיים מצוות חסד בשבת שאסור להלוות ממון?
א' יקיימה באופנים אחרים המותרים בשבת.
ב' בשבת האדם פטור ממצוות חסד, כמו שהוא פטור מהשתדלות לפרנסה.
ג' בזה שהלואה מעותיו לפני שבת נחשב עוסק בחסד בשבת עצמה.